Streda 18. septembra 2019

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

EURÓPSKY PARLAMENT

P9_TA(2019)0016

Vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 18. septembra 2019 o súčasnom stave postupu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie (2019/2817(RSP))

(2021/C 171/01)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie zo 7. decembra 2000 (ďalej len „charta“), ktorá bola vyhlásená 12. decembra 2007 v Štrasburgu a nadobudla platnosť nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy v decembri 2009,

— so zreteľom na oznámenie predsedníčky vlády Spojeného kráľovstva pre Európsku radu predložené 29. marca 2017 v súlade s článkom 50 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii,

— so zreteľom na svoje uznesenia z 5. apríla 2017o rokovaniach so Spojeným kráľovstvom v nadväznosti na jeho oznámenie o úmysle vystúpiť z Európskej únie ([1]), z 3. októbra 2017 o stave rokovaní so Spojeným kráľovstvom ([2]), z 13. decembra 2017 o stave rokovaní so Spojeným kráľovstvom ([3]) a zo 14. marca 2018 o rámci budúcich vzťahov EÚ a Spojeného kráľovstva ([4]),

— so zreteľom na usmernenia Európskej rady (článok 50) z 29. apríla 2017 v nadväznosti na oznámenie Spojeného kráľovstva v súlade s článkom 50 ZEÚ a na prílohu k rozhodnutiu Rady z 22. mája 2017, ktorým sa stanovujú smernice na rokovanie o dohode so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska, ktorou sa stanoví spôsob jeho vystúpenia z Európskej únie,

— so zreteľom na usmernenia Európskej rady (článok 50) z 15. decembra 2017 a na prílohu k rozhodnutiu Rady z 29. januára 2018, ktorou sa dopĺňa rozhodnutie Rady z 22. mája 2017 o poverení začať rokovania o dohode so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska, ktorou sa stanoví spôsob jeho vystúpenia z Európskej únie,

([1]) Ú. v. EÚ C 298, 23.8.2018, s. 24.
([2]) Ú. v. EÚ C 346, 27.9.2018, s. 2.
([3]) Ú. v. EÚ C 369, 11.10.2018, s. 32.
([4]) Ú. v. EÚ C 162, 10.5.2019, s. 40.

— so zreteľom na spoločnú správu vyjednávačov Európskej únie a vlády Spojeného kráľovstva z 8. decembra 2017 o pokroku dosiahnutom počas fázy 1 rokovania podľa článku 50 Zmluvy o Európskej únii o vystúpení Spojeného kráľovstva z Európskej únie,

— so zreteľom na Dohodu o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, ako ju schválila Európska rada 25. novembra 2018 (ďalej len „dohoda o vystúpení“), a na vyhlásenia uvedené v zápisnici zo zasadnutia Európskej rady z uvedeného dňa,

— so zreteľom na politické vyhlásenie, ktorým sa stanovuje rámec pre budúce vzťahy medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom, ako ho schválila Európska rada 25. novembra 2018 (ďalej len „politické vyhlásenie“),

— so zreteľom na závery Európskej rady (článok 50) z 13. decembra 2018,

— so zreteľom na spoločné vyhlásenie, ktorým sa dopĺňajú politické vyhlásenie a nástroj týkajúce sa dohody o vystúpení z 11. marca 2019,

— so zreteľom na rozhodnutie Európskej rady (EÚ) 2019/476 prijaté po dohode so Spojeným kráľovstvom z 22. marca 2019, ktorým sa predlžuje lehota podľa článku 50 ods. 3 Zmluvy o EÚ ([1]),

— so zreteľom na rozhodnutie Európskej rady (EÚ) 2019/584 prijaté po dohode so Spojeným kráľovstvom z 11. apríla 2019, ktorým sa predlžuje lehota podľa článku 50 ods. 3 Zmluvy o EÚ ([2]),

— so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2019/642 z 13. apríla 2019 ([3]), ktorým sa mení rozhodnutie Rady (EÚ) 2019/274 z 11. januára 2019, podľa ktorého bol podpis dohody o vystúpení v mene Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu povolený s výhradou jej uzavretia,

— so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže brexit je bezprecedentná a poľutovaniahodná udalosť, ktorej negatívne dôsledky by sa zmiernili riadnym vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie (ďalej len „EÚ“);

B. keďže Spojené kráľovstvo a EÚ zostanú blízkymi susedmi a budú mať naďalej mnohé spoločné záujmy; keďže rámec pre takýto úzky vzťah je stanovený v politickom vyhlásení, podľa ktorého môžu byť tieto spoločné záujmy chránené a podporované, a to aj prostredníctvom nového obchodného vzťahu;

C. keďže Európsky parlament zastupuje občanov EÚ a bude konať počas celého procesu vedúceho k vystúpeniu Spojeného kráľovstva v záujme ochrany ich záujmov;

D. keďže v súčasnosti žije v Spojenom kráľovstve približne 3,2 milióna občanov 27 zostávajúcich členských štátov (ďalej len „EÚ27“) a v EÚ27 žije 1,2 milióna občanov Spojeného kráľovstva; keďže občania, ktorí sa presťahovali do iného členského štátu, tak urobili na základe práv, ktoré požívajú podľa právnych predpisov EÚ, a predpokladajúc, že tieto práva budú môcť naďalej uplatňovať počas celého svojho života;

E. keďže okrem toho v Severnom Írsku žije 1,8 milióna občanov, ktorí majú na základe Veľkopiatkovej dohody právo na írske občianstvo, a preto majú právo na občianstvo EÚ a na práva vyplývajúce z občianstva EÚ na mieste ich bydliska;

F. keďže prvoradou povinnosťou EÚ a Spojeného kráľovstva ako vystupujúceho členského štátu je zaistiť komplexnú a recipročnú koncepciu ochrany práv občanov EÚ žijúcich v Spojenom kráľovstve a občanov Spojeného kráľovstva žijúcich v EÚ27;

([1]) Ú. v. EÚ L 80 I, 22.3.2019, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 101, 11.4.2019, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ L 110 I, 25.4.2019, s. 1.

Streda 18. septembra 2019

G. keďže nedávne vyhlásenia vlády Spojeného kráľovstva v prospech vykonávania politiky regulačného odklonu od EÚ spochybňujú blízkosť budúceho hospodárskeho vzťahu medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom;

H. keďže vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ nesmie žiadnym spôsobom ohroziť mierový proces v Severnom Írsku ani narušiť hospodárstvo ostrova Írsko, ku ktorému by došlo pri akomkoľvek sprísnení hranice medzi Severným Írskom a Írskom, čomu mal za každých okolností predísť zabezpečovací mechanizmus dohodnutý medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ v dohode o vystúpení;

I. keďže Veľkopiatková dohoda uznáva „legitimitu akejkoľvek slobodnej voľby väčšinou hlasov ľudu Severného Írska, pokiaľ ide o jeho štatút“;

J. keďže vláda Spojeného kráľovstva trvá na tom, že zabezpečovací mechanizmus sa musí odstrániť z dohody o vystúpení, ale doteraz nepredložila právne záväzné návrhy, ktoré by ho mohli nahradiť;

K. keďže sa zdá, že pre vládu Spojeného kráľovstva sa plánovanie vystúpenia stalo hlavnou politickou prioritou, a že niektorí členovia vlády Spojeného kráľovstva sa domnievajú, že vystúpenie bez dohody by bolo optimálnym výsledkom procesu vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ;

L. keďže predseda vlády Spojeného kráľovstva uviedol, že brexit bez dohody by bol „zlyhaním štátnictva“;

M. keďže v súlade so spoločným nástrojom týkajúcim sa dohody o vystúpení schváleným 11. marca 2019 na naliehanie Spojeného kráľovstva je predpokladom ratifikácie dohody o vystúpení spoločná práca na alternatívnych opatreniach;

N. keďže vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ bez dohody by bolo pre obe strany hospodársky veľmi škodlivé, hoci, ako to ukazujú oficiálne údaje a vládne správy Spojeného kráľovstva, takéto hospodárske škody by neúmerne zaťažili Spojené kráľovstvo vrátane jeho zámorských území;

O. keďže jednota inštitúcií EÚ a EÚ27 je naďalej kľúčová a bude zachovaná;

Dohoda o vystúpení a politické vyhlásenie

1. domnieva sa, že je v najvyššom záujme Spojeného kráľovstva, ako aj EÚ, aby sa vystúpenie uskutočnilo usporiadaným spôsobom;

2. naďalej sa domnieva, že dohoda o vystúpení ako prostriedok na umožnenie usporiadaného vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ je spravodlivá a vyvážená, pričom sa plne rešpektujú „červené čiary“ Spojeného kráľovstva, ako aj EÚ;

3. poznamenáva, že hodnota dohody o vystúpení spočíva v tom, že poskytuje právnu istotu všetkým, ktorí sú ovplyvnení vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ, a že v najväčšom možnom rozsahu:

— chráni práva a životné rozhodnutia občanov EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve a britských občanov s pobytom v EÚ27,

— zahŕňa zabezpečovací mechanizmus pre hranicu medzi Írskom a Severným Írskom, ktorý v prípade neexistencie dohodnutých riešení v kontexte budúcej dohody alebo operatívnych alternatívnych opatrení poskytujúcich tie isté záruky bude chrániť Veľkopiatkovú dohodu a mierový proces v Severnom Írsku a zabráni sprísneniu hranice, čím sa podporí spolupráca medzi severom a juhom a hospodárstvo na celom ostrove, ako aj zaručí celistvosť vnútorného trhu EÚ,

— zabezpečuje jednotné finančné vyrovnanie so Spojeným kráľovstvom, ktoré zahŕňa všetky právne záväzky vyplývajúce z nesplatených záväzkov a obsahuje ustanovenia o podsúvahových položkách, podmienených záväzkoch a iných finančných nákladoch vyplývajúcich priamo z vystúpenia Spojeného kráľovstva,

— zahŕňa, ako to požadovalo Spojené kráľovstvo, a s cieľom zabezpečiť právnu istotu a kontinuitu, ako aj čas rokovať o budúcich vzťahoch medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, prechodné obdobie do 31. decembra 2020, ktoré možno jedenkrát predĺžiť najviac o dva roky,

— rieši ďalšie otázky týkajúce sa oddelenia, čo umožní usporiadaný odchod Spojeného kráľovstva z EÚ,

— obsahuje ustanovenia o riadení, ktoré podľa potreby zabezpečujú úlohu Súdneho dvora Európskej únie pri výklade dohody o vystúpení;

4. poznamenáva, že základné možnosti, ktoré má Spojené kráľovstvo k dispozícii v súvislosti s hranicou medzi Írskom a Severným Írskom, sú a zostanú rovnaké bez ohľadu na jeho vládu; pripomína, že vláda Spojeného kráľovstva zamietla prvý návrh EÚ týkajúci sa zabezpečovacieho mechanizmu pre Severné Írsko a následne požiadala o jeho prepracovanie vo forme, ktorá sa v súčasnosti nachádza v dohode o vystúpení; vyjadruje pripravenosť vrátiť sa k zabezpečovaciemu mechanizmu len pre Severné Írsko, ale zdôrazňuje, že nebude súhlasiť s dohodou o vystúpení bez zabezpečovacieho mechanizmu;

5. poznamenáva, že zabezpečovací mechanizmus podporuje drvivá väčšina politických strán zastúpených v Zhromaždení Severného Írska a podľa nedávnych prieskumov aj väčšina občanov v Severnom Írsku;

6. pripomína, že zabezpečovací mechanizmus sa má použiť len ako dočasné opatrenie poslednej inštancie, a víta všetky opatrenia, ktoré to jasne uvádzajú; víta najmä, ako sa stanovuje v samotnej dohode o vystúpení, že práca a investície sa zamerajú na preskúmanie toho, aké alternatívne opatrenia týkajúce sa hraníc na základe nových technológií by sa v budúcnosti mohli použiť na zaručenie absencie tvrdej hranice na ostrove Írsko;

7. poznamenáva, že tieto alternatívne opatrenia sú prijateľné len vtedy, ak umožnia vyhnúť sa fyzickej infraštruktúre na hraniciach alebo súvisiacim kontrolám, ak budú chrániť celé ostrovné hospodárstvo, zaručovať Veľkopiatkovú dohodu vrátane zachovania potrebných podmienok pre pokračujúcu spoluprácu medzi severom a juhom a zabezpečovať integritu vnútorného trhu EÚ;

8. domnieva sa, že Spojené kráľovstvo má predložiť písomné návrhy na také alternatívne opatrenia, ktoré budú plne funkčné, budú komplexne riešiť kontroly na vonkajších hraniciach EÚ, budú v súlade s odsekmi 43 a 49 spoločnej správy z 8. decembra 2017 a dokážu zohľadniť prípadné budúce regulačné rozdiely medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek vyhláseniam niektorých jej členov o dostupnosti alternatívnych opatrení vláda Spojeného kráľovstva doteraz nepredložila právne záväzné návrhy, ktoré by mohli nahradiť zabezpečovací mechanizmus;

9. poznamenáva, že politické vyhlásenie, v ktorom sa stanovuje rámec budúcich vzťahov medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, je v súlade s uznesením Európskeho parlamentu zo 14. marca 2018 o rámci budúcich vzťahov medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, v ktorom sa požaduje dohoda o pridružení, ako aj podrobný príspevok jeho výborov, a zohľadňuje rozhodnutia Spojeného kráľovstva týkajúce sa rozsahu a hĺbky jeho budúcich vzťahov s EÚ;

10. vyjadruje svoju ochotu transformovať politické vyhlásenie na dokument, ktorý bude mať formálnejší a právnickejší charakter, a v ktorom sa stanoví cieľ uzavretia dohody o pridružení medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, ktorá by bola taká úzka, že aj v prípade neexistencie uskutočniteľných alternatívnych opatrení by sa zabezpečovací mechanizmus nemusel zavádzať;

Brexit bez dohody

11. pripomína, že v súlade s článkom 50 Zmluvy o EÚ sa v prípade neexistencie dohody alebo predĺženia lehoty uvedenej v článku 50 ods. 3 Zmluvy o EÚ sa zmluvy prestanú vzťahovať na Spojené kráľovstvo od 1. novembra 2019;

12. zdôrazňuje, že v prípade vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ bez dohody by za túto situáciu niesla plnú zodpovednosť vláda Spojeného kráľovstva; ďalej poukazuje na dôsledky, ktoré by mal takýto odchod bez dohody na hranicu medzi Severným Írskom a Írskom, ako aj na fungovanie a vykonávanie Veľkopiatkovej dohody;

Streda 18. septembra 2019

13. berie na vedomie silnú opozíciu v Dolnej snemovni a mimo nej, pokiaľ ide o rozhodnutie o prerušení činnosti parlamentu Spojeného kráľovstva do 14. októbra 2019, čo zvyšuje pravdepodobnosť vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ bez dohody;

14. zároveň víta pripravenosť a plány pre prípad nepredvídaných udalostí pre scenár vystúpenia bez dohody, ktoré prijali inštitúcie EÚ a EÚ27; konštatuje, že sú jednostranné, v záujme EÚ a dočasné; ďalej zdôrazňuje, že nemajú rovnaké účinky ako dohoda, ktorá umožní riadne vystúpenie, ani nereplikujú prínosy vyplývajúce z členstva v EÚ, ani podmienky prípadného prechodného obdobia stanoveného v dohode o vystúpení; víta najnovšie návrhy, ktoré Komisia predložila 4. septembra 2019, a zaväzuje sa, že sa nimi bude čo najskôr zaoberať aj s cieľom, najmä pokiaľ ide o poskytovanie finančnej pomoci malým a stredným podnikom, čo najskôr zabezpečiť, aby sa zaťaženie vyplývajúce z administratívnych postupov obmedzilo na minimum;

15. domnieva sa, že v prípade neexistencie dohody o vystúpení nemôže existovať žiadne prechodné obdobie ani žiadne „minidohody“, ktoré by pomohli zmierniť neriadené vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ;

16. zdôrazňuje, že ďalšie rokovania medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ bez dohody sa môžu uskutočniť len pod podmienkou, že si Spojené kráľovstvo splní svoje povinnosti a záväzky týkajúce sa práv občanov, finančného vyrovnania a Veľkopiatkovej dohody vo všetkých jej častiach;

17. poznamenáva, že v prípade vystúpenia bez dohody budú naďalej existovať finančné a iné záväzky Spojeného kráľovstva; potvrdzuje, že v takom prípade odmietne udeliť súhlas s akoukoľvek dohodou alebo dohodami medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, pokiaľ Spojené kráľovstvo nesplní svoje záväzky;

18. pripomína, že po splnení týchto záväzkov budú budúce rokovania o vzťahoch medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom vyžadovať silné záruky a ustanovenia týkajúce sa rovnakých podmienok s cieľom chrániť vnútorný trh EÚ a zabrániť tomu, aby sa firmy z EÚ dostali do potenciálne nespravodlivého znevýhodnenia v hospodárskej súťaži; v tejto súvislosti pripomína podmienky stanovené vo svojom uznesení zo 14. marca 2018, pokiaľ ide o zabezpečenie vysokej úrovne ochrany životného prostredia, zamestnanosti a ochrany spotrebiteľa; konštatuje, že Európsky parlament neratifikuje žiadnu dohodu o voľnom obchode, ktorá nebude rešpektovať takéto úrovne ochrany;

19. pripomína, že ochrana práv a životných rozhodnutí vrátane štatusu zamestnania a sociálnych nárokov občanov EÚ žijúcich v Spojenom kráľovstve a britských občanov s pobytom v EÚ27 zostáva aj naďalej prvou prioritou, a že by sa mali vyvinúť všetky snahy na zabezpečenie toho, aby títo občania neboli nepriaznivo ovplyvnení vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ;

20. vyjadruje znepokojenie nad vykonávaním tzv. pobytovej schémy Spojeného kráľovstva a nad vysokým počtom žiadateľov, až do 42 %, ktorým bol podľa najnovších oficiálnych údajov Spojeného kráľovstva udelený len predbežný status usadenej osoby; pripomína, že tomu možno predísť, ak sa Spojené kráľovstvo rozhodne pre administratívny postup, ktorý má deklaratórnu povahu, a kladie dôkazné bremeno na orgány Spojeného kráľovstva, aby toto vyhlásenie napadli; preto naliehavo vyzýva Spojené kráľovstvo, aby prehodnotilo svoj prístup;

21. podnecuje Spojené kráľovstvo a EÚ27, aby prijalo opatrenia, ktoré poskytnú právnu istotu pre občanov EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve a britským občanom s pobytom v EÚ27; pripomína svoje stanovisko, že EÚ27 by mala presadzovať konzistentný a veľkorysý prístup k ochrane práv britských občanov, ktorí majú pobyt v týchto členských štátoch;

22. vyjadruje vážne znepokojenie nad tým, že nedávne a protichodné oznámenia ministerstva vnútra Spojeného kráľovstva o voľnom pohybe po 31. októbri 2019 vytvorili veľmi neužitočnú neistotu pre občanov EÚ, ktorí majú pobyt v Spojenom kráľovstve, s rizikom, že tieto oznámenia môžu viesť k nepriateľstvu voči týmto ľuďom, ako aj negatívne ovplyvniť ich schopnosť presadzovať svoje práva;

23. pripomína, že mnohí občania Spojeného kráľovstva vyjadrili dôrazný nesúhlas so stratou práv, ktoré v súčasnosti požívajú podľa článku 20 ZFEÚ; navrhuje, aby EÚ27 preskúmala možnosti zmiernenia tejto situácie v rámci primárneho práva EÚ, a aby sa pritom v plnej miere rešpektovali zásady reciprocity, rovnosti, symetrie a nediskriminácie;

Predĺženie lehoty podľa článku 50

24. konštatuje, že 9. septembra 2019 bol prijatý akt parlamentu Spojeného kráľovstva, ktorý ukladá vláde Spojeného kráľovstva povinnosť požiadať o predĺženie, ak sa do 19. októbra 2019 nedosiahne dohoda s EÚ;

25. uvádza, že by podporil predĺženie lehoty stanovenej v článku 50, ak budú existovať dôvody a účel takéhoto predĺženia (napríklad zabránenie vystúpeniu bez dohody, uskutočniť všeobecné voľby alebo referendum, zrušiť článok 50 alebo schváliť dohodu o vystúpení) a že činnosť a fungovanie inštitúcií EÚ nie sú nepriaznivo ovplyvnené;

26. pripomína, že neuskutoční žiadne hlasovanie o súhlase s dohodou, pokiaľ Parlament Spojeného kráľovstva neschváli dohodu s EÚ;

27. berie na vedomie rozhodnutie vlády Spojeného kráľovstva, že za súčasných okolností nevymenuje kandidáta na komisára do budúcej Európskej komisie, ani nevyšle zástupcov Spojeného kráľovstva na niektoré stretnutia EÚ od 1. septembra 2019; zdôrazňuje, že to nebude mať vplyv na schopnosť inštitúcií EÚ riadne fungovať, a pokiaľ ide o Európsky parlament, opätovne potvrdzuje, že poslanci Európskeho parlamentu zo Spojeného kráľovstva budú až do vystúpenia Spojeného kráľovstva pokračovať so všetkými ich právami a povinnosťami; pripomína, že kým Spojené kráľovstvo zostáva členským štátom, bude aj naďalej uplatňovať svoje práva a bude viazané svojimi povinnosťami vyplývajúcimi zo zmlúv vrátane zásady lojálnej spolupráce;

o

o o

28. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Európskej rade, Rade Európskej únie, Komisii, parlamentom členských štátov a vláde Spojeného kráľovstva.